

Preek tijdens de Ludgerus-vespers Vierakker 28 april 2016

Broeders en zusters in Christus,
lieber Bruder Günther und liebe Frau Renata,

Met vreugde heb ik het verzoek aanvaard om tijdens deze Vespers over de heilige Ludgerus te preken. Want het is op slechts 5 kilometer afstand van zijn geboortehuis, dat ik mag wonen. Telkens wanneer mogelijk rijd ik uit de Ludgerusparochie Utrecht-noord even langs het kerkje in het schilderachtige Oud-Zuilen gelegen aan de landelijke Vecht, daar, op welke plek God eens een jongetje riep voor missiewerk in de Neerlandse en Duitse landen.

Met nog meer vreugde stelde ik pardoes vast, dat de grootvader van Ludger op de vlucht voor koning Redbad van Frisia terecht was gekomen te Luik en daar tot het christelijk geloof kwam. Als emeritus-pastoor van de Lambertusbasiliek te Hengelo weet ik, dat in Luik een heilig bisschop en martelaar is begraven, namelijk Lambertus van Maastricht (706+). Aan zijn graf gebeurden al spoedig wonderen (bv de heilige Oda) en kwamen mensen tot geloof, zopals ik denk, ook de grootvader van Ludgerus.

Mit grosser Freude habe ich auch feststellen können, dass das attraktive Schloss neben diesem kleinen Kirchhaus in Zuilen zu verdanken ist an der Deutschen adligen Familie Von Sülen aus der Nähe vom Kloster Werden, die im 12. Jahrhundert aus Liebe für Sankt Liutger sehr nahe an dieser heiligen Stelle wohnen möchte. So dass seitdem hier der Name "Zuilen" existiert. Also, heute feiern wir unseren Heiligen, Patron von Utrecht, Deventer, Vierakker, Achterhoek, Münster, Billerbeck und Werden (Essen).

De feestelijke vesperviering begonnen wij met een citaat van de heilige Ludger, genomen uit het getijdenboek van de Nederlandse kerkprovincie: *"Vooral moet onze liefde uitgaan naar onze heilige vaders en leiders (1 Tess. 5,12), volgens de aansporing die de apostel ons elders geeft: Haal u de afloop van hun leven voor de geest en neem een voorbeeld aan hun geloof."* (Hebr. 13). Ludger zelf sprak over de heilige Willibrordus, Bonifatius en Lebuïnus, zijn voorgangers in de verkondiging van het Evangelie in de Lage Landen. Wij passen dit citaat nu op Ludger toe. Had hij dat ooit kunnen vermoeden?

Deze verschuldigde eer betuigen wij Ludger dit jaar niet op zijn sterfdag 26 maart (Stille Zaterdag vóór Pasen), maar op 28 april, de dag dat zijn stoffelijke resten werden bijgezet in zijn geliefde klooster te Werden. Dat was een uitdrukkelijke wens, want Ludger was monnik in hart en nieren. Reeds als jonge monnik had hij het verlangen gevoeld een eigen klooster te stichten. Maar de uitvoering liet lang op zich wachten. Aanvankelijk dacht hij aan een stuk familiegrond bij Muiden, maar dat leek toch te riskant. Ook het plan van een kloosterstichting te Wichmond werd niet uitgevoerd. Tenslotte vond Ludger een geschikte plek in het door hem gestichte bisdom Münster (dat zelf "monasterium" = klooster betekent). Deze Benedictijnerabdij te Werden werd voor Ludger dé geliefde plek om zich terug te trekken en bij God te zijn, zoals ook Jezus na gedane missiearbeid zich altijd in eenzaamheid terugtrok om bij zijn Vader te zijn.

Al jong had Ludgerus zijn hart verloren aan boeken en kennis, aan Bijbel en theologie. In zijn jeugd studeerde hij op de kloosterschool van Gregorius te Utrecht. Later schaarde hij zich in het Engelse York met grote vreugde aan de voeten van de wijze leraar Alcuin. Want in het klooster voelde Ludger zich thuis, dichtbij God, die hij mocht dienen volgens het Benedictijnse motto "Ora et Labora" oftewel "Bid en Werk".

Aanvankelijk betekende voor Ludger dat werken vooral studeren, naast natuurlijk de dagelijkse kloosterarbeid. Maar De Heilige Geest riep Ludger voor een ander werkzaamheid in dienst van Christus: namelijk de verkondiging van het Evangelie, met name in de landen van de Friezen en de Saksen. Vanzelf had hij gelezen in de Bijbel, dat zelfs of juist de verkondiging van de Blijde Boodschap ook het kruis kon betekenen: moeilijkheden, problemen, tegenwerking, tegenstand. Maar net als Paulus, als ook zijn directe voorgangers, Lambertus, Willibrord, Bonifatius en Lebuïnus, nam Ludger met vreugde zijn taak en het kruis op zijn schouders.

Zo past Ludger in het ideaalbeeld van paus Franciscus. Hoe dat zo? Wel, halverwege 2015 mocht ik deelnemen aan een grote charismatische priesterretraite te Rome, met wel 1000 priesters uit de gehele wereld. Bij voorzienigheid werd ik gevraagd om met 4 andere priesters namens de vijf werelddelen de paus een vraag te stellen. Mijn vraag ging trouwens over de verhouding tussen de Kerk van Rome en die van Moskou. Na zijn antwoord ontving ik van de paus een persoonlijke zegen. Daarbij sprak de paus onverwacht (en nog wel in het Engels) de volgende zegenwens uit: *"What the Church of Holland needs most, is witness. - Wat de Kerk van Nederland het meeste nodig heeft is getuigenis."* Anders gezegd: *"We hebben in Nederland vele nieuwe Ludgers nodig."*

Ja, de heilige Ludgerus priester, prediker, monnik, missionaris, evangelist. Maar wat verkondigde hij eigenlijk? Zeker, hij was geleerd en welsprekend. Maar dat waren niet de eerste kwaliteiten der apostelen op het eerste Pinksterfeest. Zij verkondigden, vervuld van de Geest en de Godsliefde als basispreek: *"Jesus Christus, Zoon van God, die door zijn kruisdood en verrijzenis de mensheid van het kwaad en de dood heeft gered"* (Handelingen van de Apostelen 2). Dat nu was ook de basisboodschap aan de Friezen en de Saksen. Dat te aanvaarden was het criterium voor de doop. Alle verdere onderricht was secundair. Christus, Heer en Hoofd van de Kerk, Verlosser, Brood des Levens, Bruidegom van de Kerk, daar ging het om.

En hierin, broeders en zusters in Christus, is de heilige Ludgerus voor ons een sprekend voorbeeld. Ons Hollandse "Friezenland" heeft na eeuwen intens kerkelijk christelijk geloven en na een halve eeuw secularisering juist deze oerverkondiging weer nodig. Niet bijkomstigheden of bijzaken, maar Jezus Christus, de Goede Herder die ons kent en ons bemint, die wij mogen dienen. Niet uit papieren boekjes, maar uit de mond van levende getuigen van het Evangelie, door mensen die vol zijn van de vrede en vreugde van Jezus. Nederland heeft dit soort missionarissen nodig als Ludger, niet alleen priesters of religieuzen, maar juist nu gewone maar overtuigde christengelovigen. Zoals Emmy, werkzaam in de zorg, die met christusliefde de mensen benadert en voor hen bidt, en die openlijk van God durft te spreken.

Zoals eens bij de bushalte, wachtend op lijn 1 naar de binnenstad van Utrecht.

“Mevrouw, vroeg een Moslim jongeman aan Emmy, u draagt een kruisje, gelooft u dan in God?”

“Ja zeker, zei zij, met een blijde glimlach van innerlijke vrede, zie maar naar de zon, hoe heerlijk God die gemaakt heeft. En zie maar dit kruisje, uit liefde voor ons heeft Jezus zelfs willen sterven.”

“Voor de christenen, bedoelt u?” - “Neen, voor alle mensen, ook voor jou!”

Priester Koos Smits

Ludgerusparochie Utrecht